

**UCHWAŁA NR XLIV/269/2023
RADY POWIATU ŁOMŻYŃSKIEGO**

z dnia 20 grudnia 2023 r.

w sprawie uchwalenia „Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową na lata 2024 - 2029”

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249, z 2023 r. poz. 289 i 535) w związku z art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526, z 2023 r. poz. 572) Rada Powiatu Łomżyńskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową na lata 2024 - 2029”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Łomżyńskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jan Kuczyński

**Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania
i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w
stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą
domową na lata 2024 - 2029**

Opracowanie:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży

Łomża, grudzień 2023 r.

I. Wprowadzenie.

Rodzina definiowana przez J. Szczepańskiego to grupa osób połączonych stosunkiem małżeńskim i rodzicielskim. Uwarunkowania biologiczne, relacje interpersonalne zachodzące między członkami rodziny, wspólne miejsce zamieszkania, majątek, nazwisko, kultura duchowa stanowią o związku emocjonalnym łączącym domowników.

Jakość związków rodzinnych wywiera głęboki i istotny wpływ na rozwój psychiczny dzieci. Rodzina, która jest zdolna do wykonywania konsekwentnie i z powodzeniem swych rodzicielskich zadań, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i więzi każdemu ze swoich członków. Nadaje sens ich zamierzeniom, kierunkom działania, osiągnięciom i daje poczucie własnej wartości. Dla dziecka rodzina jest niezwykle ważna, ponieważ stanowi pomost między nim, a otaczającą rzeczywistością. W przypadku dezorganizacji role wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi.

Przemoc domowa może być skutkiem, ale również i przyczyną istniejących dysfunkcji w rodzinie. Współczesne rodziny coraz częściej dotykają różnego rodzaju kryzysy, znamienne w skutkach i raniące najmłodszych członków rodziny.

Mogą one przybierać różnorodne formy, m.in.:

- alkoholizm, uzależnienie od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych;
- hazard;
- choroba psychiczna w rodzinie;
- śmierć w rodzinie;
- długotrwałe bezrobocie, trudna sytuacja finansowa i mieszkaniowa rodziny;
- zaburzone relacje w małżeństwie i pojawiająca się przemoc fizyczna lub/i psychiczna, maltretowanie i wykorzystywanie seksualne;
- opuszczenie dzieci (nieobecność fizyczna i emocjonalna rodzica);
- niski poziom kompetencji rodzicielskich mogący przejawiać się w czynnym odrzucaniu i dewaluacji dziecka;
- wykorzystywanie dziecka przez dorosłego do zaspokajania swoich potrzeb emocjonalnych (np. czynienie z niego powiernika spraw dorosłych, tworzenie koalicji z

dzieckiem przeciw drugiemu rodzicowi, mogące występować w trakcie separacji czy rozvodu rodziców);

- stawianie nieadekwatnych do rozwoju i możliwości dziecka wymagań, infantylizowanie dziecka lub żądanie spełniania nadmiernych, perfekcjonistycznych oczekiwań;
- przerost sztywnych wymagań nad okazywaniem miłości i czułości;
- nadopiekuńczość i nadmierna kontrola.

Występowanie dysfunkcji w rodzinie naraża dziecko na stres. Największe działanie traumatyczne na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka ma m. in. alkoholizm i narkomania rodzica, występowanie zjawiska przemocy w rodzinie, wykorzystywanie dziecka oraz jego zaniedbywanie. Zgodnie z systemową koncepcją rodziny zmiana zachodząca w którymkolwiek z jej elementów ma wpływ na wszystkie pozostałe. Pojawienie się patologii w rodzinie powoduje kryzys, który zakłóca ustalony w rodzinie porządek. Kolejni członkowie rodziny zostają wytrąceni ze stanu równowagi. Reagowanie w sposób, które dotychczas się sprawdzało nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Rozpoczyna się poszukiwanie nowych „strategii” i ról, które pozwoliłyby tę równowagę przywrócić.

Przemoc w rodzinie jest najgorszym rodzajem dysfunkcji, ponieważ sprawcą jest najbliższa osoba – członek rodziny, a naturalnym środowiskiem życia człowieka jest właśnie rodzina. To właśnie w niej człowiek rodzi się, wychowuje, dojrzewa i w niej kształtuje własną osobowość. Nie zawsze jednak to środowisko spełnia należycie swoje podstawowe funkcje. Nie dla wszystkich dom rodzinny jest azylem, w którym panuje miłość, ciepło, bezpieczeństwo i wzajemne zaufanie. Dlatego też potrzebujemy zaplanowanych, właściwie zorganizowanych i ciągle udoskonalanych programów, których realizowanie powinno przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa.

Współcześnie profilaktyka rozumiana jest jako ogół działań, prowadzących do zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia niepożądanych zachowań. W kontekście opracowanego przez nas programu zakres tychże zachowań obejmuje stosowanie przemocy w środowisku rodzinnym. Jak wynika z najnowszych badań, najskuteczniejszą formą wdrożenia skutecznych działań, o charakterze profilaktycznym jest ich realizacja z uwzględnieniem zasady

interdyscyplinarności /współpracy. Co szczególnie istotne, działania profilaktyczne można realizować na trzech poziomach:

- profilaktyka pierwszorzędowa skierowana jest do grup niskiego ryzyka. Działaniami obejmuje się szerokie, niezdiagnozowane grupy odbiorców;
- profilaktyka drugorzędowa adresowana jest do grup zwiększonego ryzyka. Celem działań jest ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, umożliwienie wycofania się z zachowań generujących ryzyko;
- profilaktyka trzeciorzędowa adresowana jest do grup wysokiego ryzyka. Ma ona na celu przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu.

CEL GŁÓWNY

Realizacja działań o charakterze profilaktycznym, mających na celu podniesie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 1. Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich poprzez zwiększanie świadomości na temat negatywnych skutków wynikających ze stosowania przemocy wobec dzieci;**
- 2. Zwiększenie świadomości na temat dostępnych form wsparcia oraz informacji o instytucjach pomocowych;**
- 3. Wspomaganie rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi w prawidłowym pełnieniu ról społecznych;**
- 4. Pomoc specjalistyczna w stosunku do dzieci i młodzieży zagrożonej przemocą.**

CEL GŁÓWNY				
REALIZACJA DZIAŁAŃ O CHARAKTERZE PROFILAKTYCZNYM, MAJĄCYCH NA CELU PODNIESIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ NA TEMAT ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE.				
CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	ZADANIA PROGRAMU	REALIZATORZY/ PARTNERZY PROGRAMU	TERMIN REALIZACJI PROGRAMU	WSKAŹNIKI PROGRAMU
Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich poprzez zwiększanie świadomości na temat negatywnych skutków, wynikających ze stosowania przemocy wobec dzieci.	Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i edukacji skierowanej do dzieci i młodzieży oraz rodziców poprzez prowadzenie warsztatów, spotkań dla dzieci i dla rodziców.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, Komenda Miejska Policji w Łomży, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	2024 – 2029 w zależności od posiadanych środków finansowych i zgłaszanych potrzeb. Zadania o charakterze ciągłym.	Liczba warsztatów, spotkań dla dzieci. Liczba dzieci uczestniczących w warsztatach, spotkaniach. Liczba warsztatów, spotkań dla rodziców. Liczba rodziców uczestniczących w warsztatach, spotkaniach.
	Organizowanie konkursów tematycznych dla dzieci i młodzieży, promujących właściwe postawy prorodzinne i prospołeczne.			Liczba konkursów tematycznych. Liczba dzieci biorących udział w konkursach.
Zwiększenie świadomości na temat dostępnych form wsparcia oraz informacji o instytucjach pomocowych.	Promowanie informacji o dostępnych formach wsparcia, oraz instytucjach udzielających pomocy osobom doświadczającym, przemocy w rodzinie, świadkom oraz sprawcom przemocy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, Komenda Miejska Policji w Łomży, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	2024 – 2029 w zależności od posiadanych środków finansowych i zgłaszanych potrzeb. Zadania o charakterze ciągłym.	Liczba inicjatyw informacyjno - profilaktycznych, spotkań, ulotek, broszur, artykułów itp. Liczba zamieszczonych artykułów w mediach społecznościowych.

Wspomaganie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w prawidłowym pełnieniu ról społecznych.	<p>Współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z rodzinami zastępczymi w zakresie kształtowania prawidłowych wzorców i postaw rodzicielskich.</p> <p>Pomoc rodzinom w odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne oraz współpracę z pracownikiem socjalnym.</p>	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	2024 – 2029 w zależności od posiadanych środków finansowych i zgłaszanych potrzeb. Zadania o charakterze ciągłym.	<p>Liczba rodzin zastępczych korzystających ze wsparcia koordynatora.</p> <p>Liczba dzieci w rodzinach zastępczych, które są wspierane poprzez pracę koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.</p> <p>Liczba rodziców biologicznych korzystających z poradnictwa psychologicznego oraz prawnego.</p>
Pomoc specjalistyczna w stosunku do dzieci i młodzieży zagrożonej przemocą.	<p>Kierowanie do specjalistów z zakresu terapii uzależnień, psychoterapii, pracy socjalnej, prawa i medycyny,</p> <p>Udzielanie pomocy oraz specjalistycznego wsparcia dzieciom i młodzieży zagrożonej przemocą</p>	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, Komenda Miejska Policji w Łomży, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	2024 – 2029 w zależności od posiadanych środków finansowych i zgłaszanych potrzeb. Zadania o charakterze ciągłym.	<p>Liczba konsultacji psychologicznych dla dzieci i młodzieży</p> <p>Liczba dzieci i młodzieży, którzy skorzystali ze wsparcia psychologicznego w zakresie przemocy</p>

Opracowanie powiatowego programu wynika art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób doznających przemocy w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zadaniem „*Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową na lata 2024 – 2029*” jest ograniczenie skali problemu jak też skutków przemocy domowej i zmiana w świadomości społecznej mitów oraz stereotypów na temat przemocy w rodzinie, w szczególności tych, które wykorzystywane są jako argument do stosowania przemocy albo do jej usprawiedliwiania, ukrywania czy bagatelizowania.

III. Zakładane rezultaty programu.

- zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy oraz poszerzenie wiedzy na temat skutków przemocy;
- zdobycie wiedzy dotyczącej tematyki przemocy w rodzinie i możliwości rozwiązywania konfliktów;
- propagowanie właściwych postaw prorodzinnych i prospołecznych;
- zapobiegnięcie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych;
- stworzenie pola do zaistnienia pozytywnych zmian w zachowaniach dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie oraz uwikłanych w przemoc w rodzinie;
- wzrost świadomości społecznej na temat możliwości uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji pomocowych.

IV. Monitoring i ewaluacja.

Monitorowanie i ewaluacja *„Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową na lata 2024 - 2029”*, odbywać się będzie na podstawie sporządzonej sprawozdawczości z wykonania zadań określonych w programie. Informacje te będą przedkładane Radzie Powiatu i Zarządowi Powiatu w corocznym sprawozdaniu dotyczącym działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży.